

درس ۱۷ (فرهنگ)

کانال مطالعات اجتماعی سجاد پودینه

@motaalat1400

@Sajadpoudineh

۱ تعاریف فرهنگ چیست؟ الف) فرهنگ را می توان شیوه ی مشترک زندگی در یک جامعه دانست .

ب) فرهنگ را آگاهی و اندیشه ی مشترک اعضای یک جامعه نیز می گویند .

۲- رابطه ی جامعه و فرهنگ را بیان کنید؟ جامعه بدون فرهنگ وجود ندارد و فرهنگ هم بدون جامعه به وجود نمی آید .

۳- اجتماعی شدن یا جامعه پذیری چیست؟ اجتماعی شدن فرایندی طولانی مدت از تولد تا آخر عمر است که افراد از طریق آن ، زندگی در جامعه را می آموزند و خود را با آن منطبق می کنند .

۴- چرا اجتماعی شدن فرایندی بسیار مهم در زندگی است؟ زیرا بدون آن ، افراد نمی توانند به زندگی در جامعه ادامه دهند . در یک جامعه ، هر فرد عقاید و باورها ، رسوم ، قوانین و حتی چگونگی پاسخ دادن به غرایز را از دیگران می آموزد و به افراد دیگر یاد می دهد .

۵- فرایند اجتماعی شدن نخست در کجا رخ می دهد؟ چگونه؟ با ذکر مثال؟ در خانواده - پدر و مادر به کودک یاد می دهند که چطور صحبت کند ، چگونه غذا بخورد و در نشست و برخاست چه آدابی را رعایت کند ، چگونه به مهمان سلام و تعارف کند ، چگونه در مراسم مختلف مثل جشن ها یا عزاداری ها شرکت کند و چه بپوشد و چگونه رفتار کند ، در موقع خمیازه کشید دست را جلوی دهانش بگیرد یا پاهایش را جلوی افراد بزرگ تر دراز نکند و موقع غذا خوردن ، دهانش صدا ندهد .

۶- با بزرگ تر شدن فرد ، علاوه بر خانواده ، چه عوامل دیگری در فرایند اجتماعی شدن فرد موثر است؟ رسانه های جمعی ، دوستان و گروه همسالان و برنامه های آموزشی و تربیتی مدرسه نیز چگونگی زندگی در جامعه و سازگاری با آن را به تدریج به او می آموزند . این فرایند بعدها با رفتن به دانشگاه ، خدمت سربازی ، محل کار و .... ادامه پیدا می کند .

۷- در فرایند اجتماعی شدن ، مهم ترین لایه های فرهنگ که به افراد آموخته می شوند چیست؟

نمادها ، هنجارها ، ارزش ها و عقاید .

۸- لایه ها و جنبه های فرهنگ یک جامعه چگونه است؟ با ذکر مثال؟ برخی از لایه های فرهنگ خارجی یا بیرونی (ظاهری) هستند مانند نمادها و هنجارها و برخی عمیق تر هستند مانند ارزش ها و عقاید .

۹- کاربرد نماد چیست؟

هر جامعه ای برای انتقال معانی مورد نظر خود از انواع معینی از نمادها استفاده می کند . زبان گفتاری و نوشتاری ، همه ی اشیاء دست ساخته های انسان مانند تصاویر ، پوشاک ، خوراک ، ساختمان ها و همچنین رفتارهای او ، نقش نمادین دارند .

۱۰- هنجار چیست؟ هنجارها ، رفتارهای معینی هستند که در یک گروه یا جامعه پذیرفته شده و متداول اند . به عبارت دیگر به قواعد و شیوه های مورد قبول یک جامعه برای انجام دادن کارها ی مختلف ، هنجار می گویند . برای مثال ، ما وقتی به هم می رسیم سلام می کنیم ، وقتی می خواهیم غذا بخوریم یا وارد جایی شویم به هم تعارف می کنیم .

۱۱- هنجارها شامل چه مواردی می شود؟

هنجارها در اقع همه ی عادت ها ، آداب و رسوم اجتماعی ، مناسک مذهبی ، قواعد ، قوانین و مقررات را در بر می گیرد .

۱۲- **رابطه ی هنجارها و زندگی اجتماعی چیست؟** زندگی اجتماعی بدون وجود هنجارها ادامه پیدا نمی کند و هنجارها به روابط اجتماعی سامان می بخشند . افراد یک جامعه خود را ملزم می بینند از هنجارها پیروی کنند تا جامعه آنها را به عضویت بپذیرد .

۱۳- **مهم ترین دلایل پیروی از هنجارها را بیان کنید؟** ارزش دانستن و اعتقاد به آنها ، حفظ آبرو و احترام یا ترس از مجازات .

۱۴- **پیروی نکردن از هنجارها ، چه عواقبی برای افراد دارد؟**

اگر افراد از هنجارها یا شیوه های مورد قبول گروه یا جامعه پیروی نکنند ، مجازات می شوند . این مجازات ممکن است به صورت سرزنش خود یا دیگران ، پوزخند ف تمسخر ، طرد کردن و محروم نمودن ، متلک گفتن یا مجازات های رسمی و قانونی باشد .

۱۵- **ارزش چیست؟** ارزش یعنی خوب و بد ، زشت و زیبا و مطلوب یا نامطلوب دانستن امور مختلف .

۱۶- **رابطه ی ارزش ها و هنجارها را بنویسید؟ با ذکر مثال؟** ارزش ها زمینه ی شکل گیری هنجارها را ایجاد می کنند و جهت دهنده ی رفتارها هستند . افراد بر مبنای ارزش هایی که به آنها معتقدند ، عمل می کنند . برای مثال ، کسی که پرهیز از اسراف را کار خوب و درستی می داند و آن را ارزش تلقی می کند ، اگر در عمل هم از اسراف بپرهیزد، هنجارش طبق این ارزش بوده است .

۱۷- **منظور از ارزش های اجتماعی چیست؟ با ذکر مثال؟**

ارزش های اجتماعی ، ارزش هایی هستند که مورد توجه اکثر افراد جامعه اند و افراد به عملی شدن آنها تمایل دارند . برای مثال ، برای یک تیم ورزشی ، پیروزی در مسابقه و برای یک ملت دفاع از کشور خود و مقابله با دشمنان ، ارزش های اجتماعی هستند .

۱۸- **بخش مهمی از فرهنگ هر جامعه را چه چیز تشکیل می دهد؟**

بخش مهمی از فرهنگ جامعه را عقاید و باورهای آن شکل می دهد

کانال مطالعات اجتماعی سجادپودینه

@motaleat1400

@Sajadpoudineh

۱۹- **با ذکر یک مثال توضیح دهید چه رابطه ای بین عقاید و هنجارها و ارزش ها وجود دارد؟**

بخش مهمی از فرهنگ جامعه را عقاید و باورهای آن شکل می دهد . برای مثال در جامعه ای که عقاید دینی دارد ، هنجارها ، نمادها و ارزش هایی بر مبنای آن عقاید شکل می گیرد . به عکس در جامعه ای که زندگی را فقط به این دنیا محدود می داند و به آخرت اعتقادی ندارد ، هنجارها و ارزش های متناسب با همان جامعه پدید می آیند .

۲۰- **عقاید اسلامی برای مسلمانان چه نقشی دارد؟** اعتقادات اسلامی ، ملاکی است که با آن هنجارها و ارزش ها را می سنجیم و هر کدام را که با این اصول اعتقادی سازگاری ندارند ، طرد می کنیم .

۲۱- **هر یک از هنجارهای زیر مبتنی بر کدام ارزشها و عقاید است؟ توضیح دهید .**

الف) برخی نانوائی ها ، شب های جمعه یک یا چند تنور نان خود را به صورت رایگان و صلواتی به مردم می دهند .

ب) ارزش های دینی - کمک به دیگران و انسان دوستی

ج) مردها در هنگام ورود به خانه دیگران با صدای بلند یا الله می گویند . (ارزش های عرفی و دینی - حفظ حجاب و پوشش)

د) افراد در موقع دیدن کودک ، ماشاالله می گویند . (ارزش های دینی - چشم زخم)

*- فرهنگ جامعه شیوه ی ..... است . (زندگی آن جامعه)

*- فرهنگ پدیده ای ..... است ، یعنی از طریق زن به ارث نمی رسد . (آموختنی)

*- فرهنگ از راه ..... از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود . (آموزش و تربیت)

کانال مطالعات اجتماعی سجاد پودینه

@mota1400

@Sajadpoudineh

*- فرهنگ در جریان (فرایند) ..... آموخته می شود . (اجتماعی شدن)

*- فرایند اجتماعی شدن ، نخست در ..... رخ می دهد . (خانواده)

*- اولین و مهم ترین کانون اجتماعی شدن فرد ..... است . (خانواده)

*- نماد در جریان ..... به وجود می آید . (روابط اجتماعی)

*- هنجارها به ..... سامان می بخشد . (روابط اجتماعی)